

Дядюшкін Роман Вікторович,
 здобувач PhD кафедри професійно-педагогічної,
 спеціальної освіти, андрагогіки та управління
 Житомирського державного університету ім. І. Франка;
Дубасенюк Олександра Антонівна,
 доктор педагогічних наук,
 професор кафедри професійно-педагогічної,
 спеціальної освіти, андрагогіки та управління
 Житомирського державного університету ім. І. Франка

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ТА ПІДГОТОВКА ІТ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПРОВІДНИЙ ЧИННИК СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ ОСВІТНІХ ВЕБ-РЕСУРСІВ

У сучасному світі цифрові технології стрімко проникають у освітній простір, що потребує набуття цифрової компетентності викладачами у закладах вищої освіти як невід'ємної умови ефективного використання веб-ресурсів у навчанні. Інноваційні ресурси відкривають нові можливості для підвищення якості освіти, вимагаючи від педагогів не лише технічних навичок, а й уміння інтегрувати їх у педагогічну практику. Актуальність теми зумовлена потребою підготовки викладачів, здатних відповідати викликам цифрової епохи, а також формуванням вимог до освітніх веб-ресурсів, які розробляють майбутні ІТ фахівці. Водночас педагоги, як провідні користувачі цих ресурсів, впливають на їхню розробку, визначаючи вимоги до функціональності, зручності та відповідності навчальним цілям. Наприклад, викладач може сприяти розвитку потреби в інтерактивних завданнях, що допомагає студентам у підготовці до навчальних занять. При цьому мають бути інтегровані і взаємопов'язані два аспекти ефективного використання веб ресурсів у освіті: 1) важливість цифрової компетентності викладачів для ефективного застосування веб ресурсів; 2) необхідність підготовки ІТ-фахівців, які розуміють потреби викладачів, для розробки якісних освітніх інструментів.

Сучасні дослідження підкреслюють багатогранність цифрової компетентності. В. Лимаренко (2024) акцентує на необхідності адаптації викладачів до дистанційного та змішаного навчання і професійного розвитку в сфері технологій [2]. М. Антонченко та І. Павленко (2024) додають, що окреслена компетентність включає здатність критично оцінювати та адаптувати цифрові ресурси до освітніх цілей [1]. Таке поєднання технічних і педагогічних

умінь дає змогу викладачам ефективно інтегрувати веб-ресурси в навчання. Для ІТ фахівців це означає, що розробка ресурсів має враховувати не лише технічні стандарти, а й педагогічні принципи, забезпечуючи їхню практичну цінність.

Сучасні виклики підтверджують теоретичні ідеї. У багатьох університетах педагоги зосереджені на наукових публікаціях, але недостатньо уваги приділяють створенню інтерактивних матеріалів із використанням веб-ресурсів. Це знижує їхню здатність повноцінно застосовувати цифрові інструменти в навчанні. Дослідження Nguyen та Nabók (2023) свідчить, що лише 30% викладачів активно використовують технології для створення власних матеріалів, що свідчить про їх недостатню підготовку [5]. Додаткові навички, такі як розробка та оцінювання освітніх ресурсів, дозволяють педагогам підвищувати кваліфікацію та створювати авторський контент [4]. ІТ фахівці, у свою чергу, можуть сприяти вирішенню цієї проблеми, розробляючи інструменти, які оптимізують розробку навчальних матеріалів.

Відтак, цифрова компетентність педагога є основою професійної майстерності, що дозволяє ефективно використовувати веб-ресурси в навчанні. Вона охоплює не лише технічні навички, а й уміння визначати інформаційні потреби, шукати нову інформацію і застосовувати її у практиці. Дослідники зазначають, що цифрова компетентність передбачає критичне оцінювання онлайн-джерел, вибір матеріалів відповідно до навчальних цілей та їх інтеграцію у викладання [3]. Наприклад, педагог може адаптувати інтерактивну вправу з веб-платформи, яка б відповідала рівню знань студентів. Для майбутніх ІТ фахівців розуміння цих потреб є ключовим: знаючи, що викладачі цінують оптимізацію використання веб ресурсів, вони можуть розробляти платформи з інтуїтивним інтерфейсом і готовими шаблонами, такими як тести чи вікторини.

Формування цифрової компетентності педагогів вимагає системного підходу в закладах вищої освіти. Дослідники наголошують на потребі в матеріально-технічному забезпеченні та методичній підтримці здобувачів освіти [3]. Такий підхід допомагає майбутнім фахівцям сформувати вміння аналізувати, адаптуватися та створювати необхідні веб-ресурсів, готуючи їх до роботи в цифровому освітньому середовищі. У цьому контексті ІТ фахівці мають усвідомити важливість включення педагогічних аспектів у їхню професійну підготовку, щоб створювати ресурси, які відповідають потребам сучасним освітнім викликам.

Таким чином, цифрова компетентність педагога має поєднувати предметні знання, технічні вміння і навички, педагогічну майстерність, необхідні для ефективного використання веб-ресурсів. Базових умінь недостатньо – педагоги мають адаптувати сучасні технології до навчальних цілей. Системна підготовка в університетах відіграє вирішальну роль у цьому процесі. Для ІТ фахівців розуміння цієї компетентності є основою для розробки корисних освітніх ресурсів. У перспективі варто зосередитися на програмах, що інтегрують технічні та педагогічні знання, щоб прискорити цифрову трансформацію освіти.

Список використаних джерел:

1. Антонченко М., Павленко І. Роль цифрової компетентності та цифрової грамотності в сучасній освіті // Scientific Collection «InterConf». 2024. № 187. С. 59–66.
2. Лимаренко В. І. Розвиток цифрової компетентності викладачів закладів вищої освіти: перспективи та виклики. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2024. Вип. 37. С. 129-142.
3. Пріма Р., Гончарук О., Пріма Д. Цифрова компетентність майбутнього педагога як необхідна складова забезпечення якості професійної майстерності // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2023. № 2 (126). С. 398–409.
4. Chen B.-C., Wu Y.-T., Chuang Y.-T. The impact of teachers' perceived competence in information and communication technology usage, and workplace anxiety on well-being, as mediated by emotional exhaustion // Frontiers in Psychology. 2024. T. 15. Frontiers Media.
5. Nguyen L. A. T., Habók A. Tools for assessing teacher digital literacy: a review // Journal of Computers in Education. 2024. T. 11. С. 305–346.